

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 8C/150/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713203678
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Irikovská
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2014:3713203678.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica samosudkyňa JUDr. Anna Kutišová v právnej veci navrhovateľa CD Consulting s.r.o., IČO: 26 429 705, Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, ČR, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, Grösslingova 4, Bratislava proti odporcovi: N. N., T.. XX.XX.XXXX, H. H. XXX v konaní o zaplatenie 963,01 Eur s prísl. takto

rozhodol:

Súd konanie v časti o zaplatenie 786,74 eur a v časti , v ktorej žiadal navrhovateľ 0,25% -ný dený zmenkový úrok zo sumy 943,01 eur a 6% ročný úrok z omeškania zo sumy 943,01 eur do zaplatenia z a s t a v u j e .

Súd návrh z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.03.2013 domáhal zaplatenia istiny 963,01 €, zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 1.123,01 € od 29.04.2011 do 26.06.2011, zo sumy 1.103,01 € od 27.06.2011 do 11.07.2011, zo sumy 1.083,01 € od 12.07.2011 do 26.01.2012, zo sumy 1.053,01 € od 27.01.2012 do 19.03.2012, zo sumy 1.043,01 € od 20.03.2012 do 15.04.2012, zo sumy 1.033,01 € od 16.04.2012 do 08.05.2012, zo sumy 1.003,01€ od 09.05.2012 do 10.06.2012, zo sumy 993,01 € od 11.06.2012 do 11.10.2012, zo sumy 943,01 € od 12.10.2012 do zaplatenia, zákonného úroku 6% ročne zo sumy zo sumy 1.123,01 € od 29.06.2011 do 11.07.2011, zo sumy 1.083,01 € od 12.07.2011 do 26.01.2012, zo sumy 1.053,01 € od 27.01.2012 do 19.03.2012, zo sumy 1.043,01 € od 20.03.2012 do 15.04.2012, zo sumy 1.033,01 € od 16.04.2012 do 08.05.2012, zo sumy 1.003,01€ od 09.05.2012 do 10.06.2012, zo sumy 993,01 € od 11.06.2012 do 11.10.2012, zo sumy 943,01 € od 12.10.2012 do zaplatenia, a zmenkovej odmeny vo výške 1/3% zmenkovej sumy.

Navrhovateľ uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 6.10.2010 na zmenkovú sumu 1.123,01€, pričom sa zároveň aj zaviazala k náhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 29.4.2011. V texte zmenky bol poňatý záväzok odporkyne zaplatiť za zmenku pri predložení na rad zmenkovému veriteľovi. Indosovaná zmenka je podľa navrhovateľa vistazmenkou a je opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.“

Navrhovateľ uviedol, že predložil zmenku k zaplateniu, avšak odporkyňa ako vystaviteľ doposiaľ zaplatila 160,- €, ktoré navrhovateľ započítal na zmenkovú sumu. Navrhovateľ uviedol, že nenechal zistiť vyššie uvedené skutočnosti verejnou listinou, nakoľko zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu.“

Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 2.10.2013, č.k. 8C/150/2013-50, ktorým návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Uznesením Krajského súdu Trenčín č.k. 6Co/109/2014-85 zo dňa 28.5.2014 bol uvedený rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení konštatoval, že úverovú zmluvu a všeobecné obchodné podmienky, ktoré pre potreby rozhodnutia vykonal ako dôkaz súd prvého stupňa, nenavrhol ako dôkaz žiaden z účastníkov. Potom, ako ich súd prvého stupňa neúspešne žiadal od navrhovateľa, obstaral ich z vlastnej iniciatívy z ním vedeného exekučného spisu, ktorý si za tým účelom pripojil. Pred rozhodnutím vo veci účastníkov žiadnym spôsobom neupovedomil, že tieto dôkazy mieni vykonať, a ku ktorým rozhodujúcim skutočnostiam má ich vykonanie slúžiť. Úverovú zmluvu a všeobecné obchodné podmienky účastníkom nezaslal a neposkytol im možnosť vyjadriť sa k týmto dôkazom. Právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom je pritom súčasťou práva na súdnu ochranu, ako Ústavou zaručeného základného práva (čl. 48 ods. 2 Ústavy). Porušenie procesných práv, ktoré svojou intenzitou zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, je vždy odňatím možnosti konať pred súdom. Možnosť vyjadriť sa k dôkazom je súčasne daná aj Nariadením, ktoré ukladá súdu jednak povinnosť zaslať návrh na vyjadrenie odporcovi, ale obsahuje aj právo repliky navrhovateľa na vyjadrenie odporcu (čl. 5 ods. 2 a ods. 4 Nariadenia). Keďže navrhovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa k dôkazom vykonaným ex offo súdom, bola mu odňatá možnosť konať pred súdom, a preto krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd nevyvlúčil v ďalšom konaní možnosť vykonať dôkazy úverovou zmluvou a jej všeobecnými obchodnými podmienkami, prípadne aj inými dôkaznými prostriedkami, a to ani ako dokazovanie ex offo, no vždy len za predpokladu, že bude vykonané náležitým postupom bez porušenia práva účastníkov na vyjadrenie k dôkazom. V ďalšom konaní je súd prvého stupňa oprávnený vykonať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to v zásade všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci. Toto dokazovanie však musí vykonať spôsobom zaručujúcim účastníkom právo na vyjadrenie k dôkazom. Pokiaľ sa bude jednať o dôkazy, ku ktorým vykonaniu pristúpi bez návrhu účastníkov, musí účastníkov pred rozhodnutím vo veci oboznámiť, k akým rozhodujúcim skutočnostiam mieni dokazovanie vykonať a aké dôkazy mieni oboznámiť. Listinné dôkazy je povinný súčasne účastníkom zaslať a následne musí účastníkom umožniť vyjadriť sa k takémuto oboznámeniu a dôkazom. Pokiaľ súd prvého stupňa nariadi vo veci pojednávanie, na ktorom predmetné dokazovanie vykoná, uvedené práva účastníkov tým naplní, pretože im možnosť vyjadriť sa k dôkazom vytvorí na pojednávaní. Ak z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistí, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vykoná ďalšie skutkové zistenia, potrebné k otázkam platnosti zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla (kauzy zmenky). Právnymi názormi odvolacieho súdu o spôsobe vykonania dokazovania, ako aj o ostatných právnych otázkach v tomto rozhodnutí riešených, je súd prvého stupňa v ďalšom konaní viazaný.

Súd vo veci v zmysle čl. 5 bodu 1 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 nariadil ústne pojednávanie a vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu navrhovateľa, oboznámením návrhu, zmenky, Zmluvy o úvere, Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru pripojených z exekučného spisu tunajšieho súdu č.k. 8Er/777/2012, Uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, výsluchom odporkyne a zistil nasledovné:

Odporkyňa dňa 6.10.2010 uzatvorila s právnym predchodcom navrhovateľa, spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. zmluvu o úvere č. 302001079, na základe ktorej bol odporkyňa ako spotrebiteľovi poskytnutý úver 500,- € za poplatok 484,- eur a odporkyňa sa zaviazala vrátiť úver s poplatkom v celkovej výške 984,- eur v 12-mesačných splátkach po 82,- eur počnúc dňom 15.11.2010 na účet veriteľa.

Súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len VPPÚ) vyhotovené ako formulár. Podľa čl. 13 VPPÚ na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Teda v zmysle daných Všeobecných obchodných podmienok vystavila odporkyňa dňa 16.10.2010 neúplnú zmenku (blankozmenku), kde spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vystupovala ako remitent.

Vzhľadom na to, že odporkyňa úver nesplácala riadne a včas, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný, vyplnila spoločnosť Pohotovosť ďalšie údaje zmenky, a to zmenkovú sumu 1123,01 eur a dátum začiatku úročenia od 29.4.2011. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“ s lehotou splatnosti „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Pôvodný majiteľ zmenky, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. následne indosovala zmenku na terajšieho navrhovateľa.

Odporkyňa vypovedala, že si brala úver niekedy v októbri 2010, pričom ju platila aj v roku 2014 až do mája a to od min. roka a celkom mohla zaplatiť cca 800 eur zrážkami zo mzdy po 95,71 eur, o čom predložila výpl. pásky, z ktorých súd zistil, že zo mzdy odporkyne bola zrážaná suma 95,71 eur bez určenia špecifikácie, na aký účel zrážky boli realizované. Následne odporkyňa predložila potvrdenie zamestnávateľa, z ktorého súd zistil, že v období od 8/2013 do 12/2013 realizoval zrážky po 80,78 € mesačne a od 1/2014 do 4/2014 vo výške 95,71 €. Zrážky boli poukazované na účet spol. Pohotovosť a to titulom úverovej zmluvy 302001079, pričom o zrážky požiadala odporkyňa.

Odporkyňa potvrdila, že si zobrala úver vo výške 500 eur tak ako je to uvádzané na úv. zmluve v spise, no nepamätá si, že by bola oboznámená so VP, ani či podpisovala zmenku, hoci podpis vyzerá, ako jej, nevie to však vysvetliť a aj ak to podpísala, rozhodne nesúhlasí so sumou v zmenke a ani s úrokom, ktorý nemôže byť taký vysoký a aj z médií vie, že je to nezákonný úrok.

Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní poukázal na to, že podľa ustanovenia § 120 O.s.p. je dokazovanie v sporovom konaní ovládané prejednávacou zásadou, a teda súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Súd preto nemá z vlastnej iniciatívy v tomto kontradiktórnom konaní vykonávať dôkazy, ktoré nenavrhla žiadna zo strán, a preto s dôkazmi vyplývajúcimi z ex. spisu, teda úv.zmluva a ostatné listinné dôkazy, navrhovateľ nesúhlasí a považuje ich za nadbytočné. Zmluvný vzťah medzi odporcom a remitentom je po indosovaní zmenky irelevantný, navyše ani práv. zást. navrhovateľa a ani samotnému navrhovateľovi obsah údajného zmluvného vzťahu známy nebol, a to až do prevedenia dokazovania. Predmetom tohto konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový vzťah. Navrhovateľ v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok odporkyne, že za zmenku zaplatí. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami než tými, ktoré sú na zmenke uvedené. Odporkyňa sa nevyjadrila na priloženom tlačive B, neuviedla žiadne námietky a navrhovateľ preto požaduje, aby súd rozhodol na základe predloženej zmenky. Poukázal tiež na to, že predpokladom na vydanie rozsudku v tomto konaní je výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa a je preukázateľným prostriedkom na uplatnenie nároku. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Z.z., a teda dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky nie sú zo strany odporkyne žiadne námietky a neexistuje teda okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. V danej veci preto súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej prísl. len z predloženej zmenky. Odporkyňa sa vyjadrila, že podpis na zmenke je jej. Navrhovateľ žiadal, aby súd návrhu v plnom rozsahu vyhovel a priznal navrhovateľovi náhradu trov konania.

Na podporu svojich tvrdení predložil súdu Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43 Cozm/10/2013.

Navrhovateľ podaním doručeným tun.súdu dňa 5.9.2014 zobral čiastočne svoj návrh späť o sumu 786,74,- eur, ktorú sumu započítal na istinu, odporkyne bolo čiastočné späťvzatie návrhu doručené a keďže sama namietala čiastočné úhrady vo výške cca 800,- eur, odporkyňa súhlasila s čiastočným späťvzatím návrhu. Súd preto podľa ustanov. § 96 ods.1 O.s.p. konanie v danej časti zastavil.

Predmetom konania zostal zvyšok zo zmenkovej sumy vo výške 156,27 eur a uplatnené príslušenstvo tak, ako je uvedené v pôvodnom návrhu a v čiastočnom späťvzati návrhu, ktorú zmenu návrhu čo do príslušenstva súd pripustil. Zmeneným návrhom navrhovateľ si uplatňoval príslušenstvo v závislosti od čiastočných úhrad s tým, že v pôvodnom návrhu pri sume 943,01 eur žiadal zmenkový úrok ako aj úrok z omeškania od 12.10.2012 do zaplatenia a v zmenenom návrhu už oba tieto úroky z uvedenej sumy žiadal len do 9.9.2013. V zmene návrhu ďalej žiadal zmenkový úrok 0,25 % denne ako aj 6% úrok z omeškania ročne z ďalších súm nasledovne:

zo sumy 862,23 eur od 10.9.2013 do 7.10.2013 , zo sumy 781,45 eur od 8.10.2013 do 7.11.2013, zo sumy 700,67 eur od 8.11.2013 do 5.12.2013, zo sumy 619,88 eur od 6.12.2013 do 9.1.2014 , zo sumy 539,11 eur od 10.1.2014 do 9.2.2014, zo sumy 443,40 eur od 10.2.2014 do 9.3.2014 , zo sumy 347,69 eur od 10.3.2014 do 7.4.2014 , zo sumy 251,98 eur od 8.4.2014 do 8.5.2014 a zo sumy 156,27 eur od 9.5.2014 do zaplata. Takúto zmenu návrhu súd pripustil uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 6.10.2014.

Podľa čl. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“) toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta jure imperii").

Podľa čl. 3 bodu 1 Nariadenia na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

Podľa čl. 5 bodu 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadá niektorá zo strán.

Podľa čl. 19 Nariadenia pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa vedie konanie.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v čase uzavretia zmluvy dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o

zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Najdôležitejším kritériom na posúdenie, či v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu alebo nie, je kritérium zmluvných strán a ich podnikateľskej činnosti, teda skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, pričom spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ a spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Zo zmluvy o úvere mal súd za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytla odporkyni pri podpise zmluvy úver, ktorý sa odporkyňa zaviazala vrátiť podľa dojednaných podmienok. Je nepochybné, že spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a odporkyňa nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Ich vzťah je vzťahom dodávateľa a spotrebiteľa podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka a treba naň aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zmluva o úvere bola odporkyni predložená už vo vopred dodávateľom pripravenom a predtlačenom formulári, teda bez možnosti odporkyne akokoľvek zasiahnuť do podmienok poskytnutia úveru. Súd tak má za to, že posudzovaná zmluva o úvere spadá do kategórie spotrebiteľských zmlúv v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bod 16 VPPÚ síce obsahuje klauzulu, „že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom“ v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, avšak súd má za to, že táto klauzula obchádza ustanovenia § 52 ods. 2, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka o nemožnosti odchyliť sa v neprospech spotrebiteľa od výhodnejšej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, a je preto ex lege neplatná.

Ďalej bolo potrebné sa vysporiadať s otázkou, či predmetnú spotrebiteľskú zmluvu možno podriaďiť režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V zmysle § 3 ods. 1, 2 cit. zák. je veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Účel poskytnutých peňažných prostriedkov na výkon zamestnania tak, ako je zaškrtnuté v predtlačí textu zmluvy o úvere, nie je v konaní preukázaný. Dôkazné bremeno pritom je na ťarchu toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda veriteľa. Bezpečným preukázaním tejto skutočnosti pritom nemôže byť len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy o poskytnutí úveru na výkon zamestnania, ktorý je neurčitý a neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie spotrebiteľa a aký konkrétny súvis malo s týmto povolaním, či predmetom činnosti spotrebiteľa uzavretie príslušnej zmluvy. V uvedenom zmysle však oprávnený svoju dôkaznú povinnosť nesplnil, preto súd konštatoval, že takto neurčité vymedzenie účelu poskytnutia úveru v konkrétnej veci „na výkon zamestnania“ v spojení s nedostatkom akýchkoľvek ďalších dôkazov zo strany oprávneného má rovnaký dopad, ako keby v zmluve nebol jej účel vymedzený vôbec, zvlášť, keď odporkyňa namietala, že v danom čase vôbec nebola zamestnaná. Preto súd na daný právny vzťah aplikoval i ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, keďže úverová zmluva bola uzatvorená ešte za účinnosti tohto zákona .

V danom prípade bola zmenka vystavená ako zabezpečovací prostriedok pôvodného právneho vzťahu, ktorý má povahu spotrebiteľského vzťahu. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v §4 ods.6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Posledná právna úprava v § 5a zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje.

S otázkou či ide o nárok navrhovateľa uplatňovaný zo zmenky alebo nárok z tzv. kauzy, v ktorej mala zmenka len zabezpečovací charakter sa vysporiadal v danej veci aj Krajský súd Trenčín, ktorý v uznesení zo dňa 6.6.2013, č.k. 16Ncb/101/2013-25 ustálil, že na konanie vo veci je príslušný okresný súd. Poukázal na to, že je túto kolíziu potrebné riešiť v súlade s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Rovnako tak je súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v Uznesení č.k. 6Co/109/2014-85 zo dňa 28.5.2014, keď krajský súd uviedol, že nie je vylúčené vykonať

dôkazy úverovou zmluvou a jej všeobecnými obchodnými podmienkami, prípadne aj inými dôkaznými prostriedkami, a to ani ako dokazovanie ex offo..., v ďalšom konaní je súd prvého stupňa oprávnený vykonať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to v zásade všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci,ak z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistí, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vykoná ďalšie skutkové zistenia potrebné k otázkam platnosti zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla (kauzy zmenky). Pri právnom posúdení týchto zistení sa bude riadiť vyššie uvedenými právnymi závermi o dopade prípadnej neplatnosti kauzy zmenky na uplatnené plnenia zo zmenky.

S poukazom na tieto skutočnosti, keďže sa spotrebiteľská právna úprava má kogentný charakter, súd ex offo skúmal podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť práve vo vzťahu k spotrebiteľovi. Následne súd vyhodnotil zmluvné dojednanie, dohodu o vyplnení zmenky, za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i/, k/, o/ Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie, sú neplatné.

V zásade je potrebné uviesť, že spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy, za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods.6, nevylučovalo prijať od dlžníka zmenku, avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru a to za len za určitých, presne stanovených podmienok, a to : len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. V tomto prípade však oprávnený vyplnil zmenku na sumu niekoľkonásobne vyššiu než 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Na základe uvedeného, súd vyhodnotil dohodu o vyplnení zmenky v bode 13 VPPÚ ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/, o/ Občianskeho zákonníka, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Podľa tohto dojednania odporkyňa vystavila zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom chýbajúce údaje mohol vyplniť právny predchodca navrhovateľa, teda pôvodný veriteľ ako remitent. Zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých peňažných nárokov voči odporkyňi , ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. o/ Občianskeho zákonníka. Zmenkové úroky naočkrojované vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy slúžia ako sankcia za oneskorenie platby. Vzhľadom na ich výšku (91,25% ročne) ide nepochybne o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. Za situácie, keď ide o spotrebiteľský vzťah, zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky mení tento zmluvný vzťah na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa. Zároveň je zrejmé, že veriteľ ako dodávateľ mal znenie dohody o vyplnení zmenky vopred pripravené vo všeobecných zmluvných podmienkach, ktorých obsah odporkyňa nemohla pred uzavretím zmluvy ovplyvniť a ktoré používa právny predchodca navrhovateľa vo všetkých, súdu známych, prípadoch.

Z uvedených dôvodov súd musel dohodu o vyplnení zmenky vyhodnotiť ako neprijateľnú, a tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Keďže zmenka vychádzala z dohody o vyplnení zmenky, ktorú súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku upravenú v neprospech spotrebiteľa, a z tohto dôvodu ide o dojednanie neplatné, celé plnenie, ktoré navrhovateľ žiadal priznať súdom je potom v rozpore so zákonom (§ 52 ods. 2, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch) a teda právom nedovolené, a preto súd zamietol návrh navrhovateľa v celom rozsahu.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanov. § 142 ods. 2 O.s.p. za použitia § 146 ods.2 veta druhá O.s.p. Čo sa týka späťvzatia návrhu v časti istiny a časti príslušenstva je zrejmé, že k zastaveniu konania v tejto časti došlo pre správanie odporkyne, ktorá žalovanú istinu zaplatila po podaní návrhu. Je teda zrejmé, že navrhovateľ zobral v tejto časti návrh späť pre správanie odporkyne a patrila by mu z tejto sumy náhrada trov konania. Vo zvyšku, čo je zvyšok zmenkovej sumy a úroky z omeškania, ktorých výška po vyčíslení presahuje uplatnenú istinu, bola úspešná odporkyňa, ktorá si však náhradu trov konania neuplatnila. Súd preto o trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba doložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. musí obsahovať označenie rozhodnutia proti ktorému odvolanie smeruje, v čom vidí nesprávnosť tohto rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolávateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 alebo tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností alebo tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam alebo tým, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) alebo tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu a ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.